

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

2000. május 2.

VII. évfolyam, 15. szám

te ch n i k a

AP2000 A/3-nyomatással

Többet tud ugyanannyiért.
AP2000 289 000 Ft+ÁFA

RICOH
Nyomatás

Telefon: 270-9797 E-mail: info@ricoh.hu

**PREZENTÁCIÓ
KÉSZÍTÉSE**

8-9. OLDAL

www.comptech.hu

FLATRON® monitor.

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonalról mentes kép

Tökéletesen sík képernyő

W.ARAS bevonat

Megnövelt precíziós Fókuszálás

Tölcsekes kialakítású képpánc

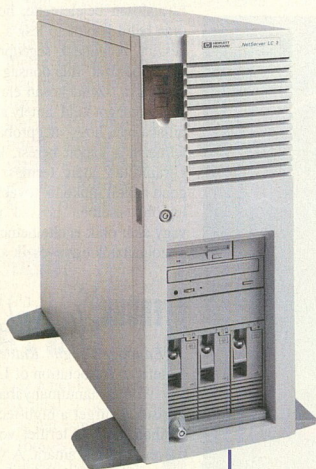
Sík felületű 0,24mm rácsméretű maszk

W.ARAS bevonatú biztonsági üveg

Speciális rácsszerkezet (geometriai torzítások megelőzésére)

Ki képes ellenállni egy ilyen vonzó ajánlatnak?

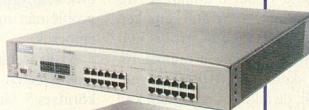
HP NetServer LC3
349.000 Ft + ÁFA-tól

- Intel® Pentium® III Prozessor 500MHz (dual bővíthetőség)
- 64MB memória (1GB-ig bővíthető)
- 9GB merevlemez
- 3 forrócsérés merevlemez polc (54GB max. kapacitás)
- 24x CD-olvasó
- Intel 10/100 PCI Ethernet adapter

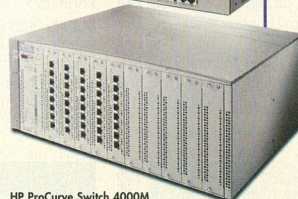
A Hewlett-Packard hálózati szervek és switchek mindig is kedvező áron kínálták a kiváló teljesítményt a felhasználók számára. De most egy ellenállhatatlanul vonzó ajánlatunk is van az Ön számára. Minden egyes HP ProCurve Switch 4000M és 8000M vásárlásakor választhat, hogy milyen ajándékot szeretne: egy HP CD-Writer Plus 8210e külső CD író, vagy egy HP DeskJet 950C színes tintasugaras nyomtatót. HP ProCurve Switch 2424 és 1600M vásárlásakor pedig egy HP DeskJet 840C színes tintasugaras nyomtatót ajándékozunk Önnek.*

HP Hálózati eszközök

HP ProCurve Switch 2424M

HP ProCurve Switch 4000M

*Az akció 2000. június 30-ig érvényes.

invent

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks of Intel Corporation.

További információkért látogasson el weblapunkra:
<http://www.hp.hu/networking> vagy hívja a HP Vevőszolgálatot: 382-1111

88 MILLIÓ DOLLÁR a Transmetának

▶ (Hws-CNet) A Transmeta januárban jelentette be Crusoe-processzorait, amelyekről az internetképes mobil eszközök forradalmát várják. Habár az ismertebb gyártók közül egyelőre csak az S3 jelentette be, hogy felhasználja a Crusoe-t jövőbeli termékeiben, továbbra is óriási az érdeklődés a cég körül. A Transmeta ma 88 millió dolláros tőkeinjekcióhoz jutott, amit többek között az AOL, Gateway, Compaq, Sony, Samsung, Phoenix, FIC és további vállalatok finanszíroztak. A befektetők között volt a Soros Alapítvány is. A Transmeta jövőjének biztosítéka, hogy a felsorolt vállalatok fantáziát látnak cégben és termékeiben.

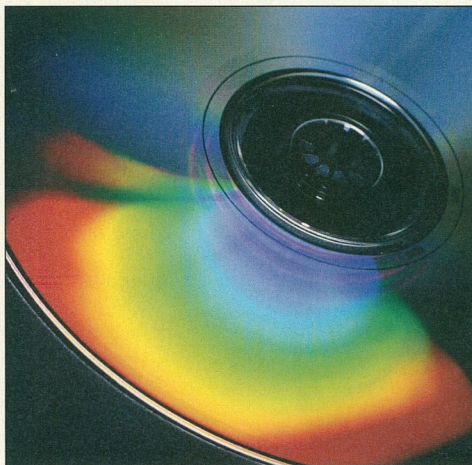
ÚJABB TERVEZETE

▶ (Prímonline) A külföldi számítógépes szakemberek nem a korábban tervezett három évre, hanem öt évre kaphatnának munkát Németországban, ám a munkavállalási engedély nem lenne meghosszabbítható. Az új változat figyelembe vette a kifogásokat, és a dokumentumot most újra megküldik véleményezésre a szakszervezeteknek és az ipari szövetségeknek.

A vonatkozó rendelet augusztus 1-jén lép életbe, és a külföldi szakembereket a szövetségi munkaügyi hivatal közvetíti majd – idézte a mainzi Allgemeine Zeitung a hivatal elnökét, Bernhard Jagodát. Jagoda arról is nyilatkozott, hogy szerinte a munkaerő-kínálat és -kereslet 2010-től egyensúlyba kerül, de addig is enyhíteni kell a szűk keresztmetszeteket. A Der Spiegel hírmagazin legfrissebb száma szerint a szövetségi munkaügyi hivatal eddig 700 érdeklődő e-mailt kapott Kelet-Európából, míg csak 46-ot Indiából.

Elhunyt A PKZIP KÉSZÍTŐJE

▶ (Prímonline) 37 éves korában, alkoholmérgezésben elhunyt Phillip W. Katz, az első tömörítőszoftver készítője. Katza Milwaukeeben egy olcsó szállodai szobában találtak rá, öt üres üveg társaságában. A programozó 1986-ban indította útjára tömörítőszoftverét, amelyet Phil Katz Zipnek, azaz PKZIPnek nevezett. Az ingyenesen használható program szabvánnyá vált az internetes letöltéseknél.

Internet NAGYFESZÜLTSGÉN

▶ (Jövőnéző-Popular Science) Egy amerikai cég új megoldással állt elő adatok elektromos hálózaton való továbbítására. A problémán már évek óta dolgoznak szakemberek.

Az új technológia nem magán az elektromos kábelben küldi a jeleket, hanem az azt körülvevő elektromágneses teret használja ki úgy, hogy azon mikrohullámú jeleket továbbít egy „mikrohullámú lézer” – azaz mézer – segítségével. Ez olyan nagy sávszélességet biztosít, hogy akár a nagy sebességet igénylő interaktív televíziós programok átvitelére is alkalmas lehet.

Leállító SZOFTVER

▶ (Origo-ZDNN) Egy dél-amerikai biztonságtechnikai cég a RealVideo szerverek leállítását előlévő szoftvert tett közzé az interneten. A realdie.exe program segítségével a számítógépről bárki kiakaszthatja a világhálóra kötött videoszerverek jó részét – derült ki abból a levelből, amelyet a biztonságtechnikai cég több szakmai levelezőlístarra kiküldött. A RealNetworks elemezte a problémát, és elismerte a hibát. A cég szóvivője ezt követően hivatalosan bejelentette, hogy 24 órán belül letölthető lesz a javító-készlet. A gonosz segédprogram az IP-hálózat tulajdonságait kihasználva, szándékosan eltorzított adatsomagot küld, amely abban a pillanatban, hogy megpróbálja értelmezni a kapott kérést, kiakad. Újraindítás után természetesen gond nélkül működik tovább, de a legtöbb esetben hosszú percek vagy akár órák is eltelhetnek, míg a szolgáltatók észreveszik a hibát.

GYERÜNK, lányok!

▶ (Edupage-Knight Ridder) Az American Association of University Women tanulmányában változásokat sürget a high-tech kultúrában, hogy a terület vonzóbb legyen a nők számára. A vizsgálat szerint a felsőoklái informatika-idiploáknak mindössze 28 százaléka nő. A lányokat nem érdekli a számítógép, mert agresszív játékok és éretlen fiúk jutnak eszükbe róla – mondja Sherry Turkle, az MIT szociológiai professzora. A tanulmány szerzői szerint a lányokat már kiskorukban bátorítani kellene arra, hogy használják a számítógépet, klubokat kellene szervezni nekik. Mint írják, a kisfiúk sokkal többször kapnak számítógépet ajándékba, és ha csak játszanak is vele, akkor is nagyobb biztonsággal fogják kezelni. Ha a nők jobban érdeklődnek a technika iránt, csökkenhetne a munkaerőhiány és a nemek közötti fizetési különbség is.

E HETI KÉRDÉSÜNK (CONTROLLTraining, Budapest):

Mi a különbség az i-Mode és a WAP között?

1. Semmi
2. A WAP átviteli sebessége lehet 14,4 kbps, míg az i-Mode-é legfeljebb 9,6 kbps
3. Nincs különbség, csak Japánban i-Mode-nak nevezik a WAP-ot (7 pont)

A hét mondanása

Azért gyártanak mind gyorsabb autótokat, hogy kiegyenlítődjék az az idővesztéség, amelyet parkolóhely keresésére fordítunk.

<http://www.cab.u-seged.hu>

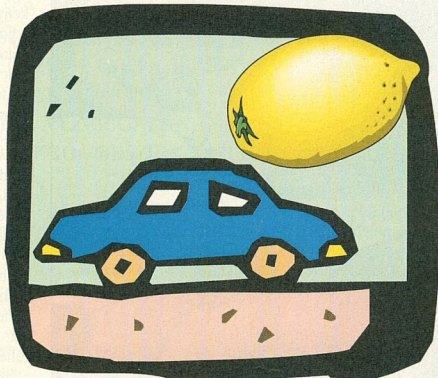
PONTVADÁSZ
Bónusz 2 pont
2000. 05. 02.

GEFORCE

► (Munkatársunktól) Tartva magát az általa hirdettet hat hónapos termék-ciklushoz, április 26-án az Nvidia bejelentette új grafikus processzorát, a GeForce 2 GTS-t. A chip a „régí” GeForce továbbfejlesztése, a következő újításokkal: 0,18 mikronos csíkszélességgel készül, így a maximális órajele az eddig 120 MHz-ről 200 MHz-re nőtt, ezen kívül megduplázták a renderelő motor teljesítményét is (két textúra/órajel/pipeline). Ezen fejlesztéseknek köszönhetően az új chip teljesítménye 800 Mpixel/sec-re, illetve 1,6 Gflop/sec-re nőtt. A GTS elnevezés is innen származik: Giga Texel Shader. Az új chippel működő kártyák májusban már a boltokba kerülnek, állítják a gyártók. Beesések szerint a 32 MB-os változatok 299, míg a 64 MB-osak 399 dollár körüli áron várhatók.

A század legrosszabb AUTÓI A NETEN

► (pte) Az amerikai rádióhallgatók által „Click and Clack” néven ismert testvérpár, Tom és Ray Magliozzi főkérte hallgatóságát, hogy válassza meg „az évszázad legrosszabb gépkocsijait”. Az eredményt a <http://cartalk.cars.com/About/Worst-Cars/results1.html> címen tették közzé. Érdekeség, hogy szinte kivétel nélkül az utóbbi 35 év autói közül válogattak a szavazók. Az ok minden bizonnyal, hogy a felhívásra reagálók a személyes tapasztalataik alapján rangsorolták a járműveket. A kétes cím győztese (33,7%) a Yugo lett. Az egyik szavazó kommentárja szerint: „A kocsi javára írható, hogy a hátsó szélvédője fűthető volt, ekként télen nem fagyott le a keze annak, aki toltta...” A második helyezettet (15,8%) a Chevy Vega, amely állítólag annyi olajat zabált, amiért már érdemes volt megalapítani az OPEC-et. A 12,6 százalékat kapott Ford Pinto került a harmadik helyre. Egykori tulajdonosának így is írtak: „Ut cámból egyetlenjénzsa 12 kocsi lopta el; egyetlenegyhez nem nyúltak, apám Ford Pinto-jához...”

KUTATÁS-FEJLESZTÉSI zárójelentés

► (Munkatársunktól) A Technológiai Előretér-kénti Program „Informatika, távközlés, média” munkacsoportja múlt héten bemutatta zárójelentését a szakterület helyzetéről. Az eseménynek helyet adó Oktatási Minisztériumban ismertették az információs társadalom négy, infrastrukturális rétegének – a távközlési hálózatok, a rendszerek és szolgáltatások, az adatbázisok és tartalomszolgáltatók, az infokommunikációs alkalmazások – hazai állapotát és a kapcsolódó iparágak helyzetét. A jelentés anyagát a www.omf.hu internet-fenet a TEP menüpont alatt lehet elolvasni.

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapalaptól: PersonArt Kft. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LŐNYAI LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztő: TÓTH IBOLYA ► Laptér: FÁBIÁN ISTVAN ► Tervezőszerkesztő: RÉTI ATTILA, ► Fördékszervező: VÁRAI MIHÁLY ► Munkatársak: DUSA GÁBOR, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR ► Címlap: KIS PÉTER ► Médiaügazgató: SZALADNYA KRISZTINA ► Felelős kiadó: Népszabadság Részvényszámság, ügyvezető igazgató: KORDA SANDOR, vezérigazgató: LÉNGYEL L. LÁSZLÓ ► Szerkesztőség és reklámiroda: PersonArt Kommunikációs Ügynökség, 1144 Budapest, Komocsy u. 5-7. ► Web-design: KOVÁCS GERGELY ► Telefon: 469-3030. Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Nyomda: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

SZÍVMŰTÉT

EGYENES ADÁSBAN

► (MTI) Első ízben közvetítették Kínában interneten keresztül élőben szív műtétét. A háló látogatói két és fél órán keresztül követhették egyenesben egy 57 éves beteg végrehajtott koszorúér-operációt, amelyet a pekingi Fuvai szívkórházban végeztek el. A kissé szemszics felvételek részben a műtöt mutatták felülről, részben pedig közelképekben örökötték meg a sebészek munkáját, amint a dobogó szív körül vágják és kötik az ereket.

A kórház közlése szerint a páciens, egy autó-összeszerelő munkása 15 éve szenvedett szívbetegségben és az elmúlt hat hónapban háromszor kapott szívrohamot. A műtét sikerült. A közvetítés célja az volt, hogy az internet terjedésének köszönhetően könnyebben eljusson a lakossághoz a szívbetegségekről és gyógyításuk lehetőségéről szóló felvilágosító program.

enter

LIBERO V. Elköszült az Egységési Hírközlési

Törvény tervezetének ötödik változata. Ha úgy vesszük, nem nagy hír, nem is írtak róla a lapok, valójában legsz még pár variáció, mire megszavazza a parlament. Az egészet akár tekinthetnénk szűk, szakmai kérdésnek is, ha a törvény egy terjedelmileg kis része, no meg a hozzá tartozó kiegészítések, utasítások nem befolyásolnák hosszú évekre a magyar gazdaság helyzetét.

Ne gondolják, hogy újságírói túlzásról van szó! A törvény ugyanis – sok egyéb mellett – szabályozza a versenyt, „magyarul” liberalizálja a piacot. Ebben nincs is vita, mindenki egyetért a fő kérdésben: legyen szabad verseny 2002-től. Csakhogy, az ördög a részletekben lakik, és onnan próbálja meg tönkretenni a szép koncepciót. Azt könnyű kimondani, hogy legyen verseny, de nagyon nehéz, szinte lehetetlen megteremteni, hogy a versenyzők egyenlő feltételekkel induljanak.

Adott ugyanis a helyzet, hogy a távközlési hálózat nagy, és a végső ponti áramkörök túlnyomó része egyetlen szolgáltató, a Matáv kezében van. Ez persze azért van így, mert a vállalat óriási ráfordítással európai színvonalra fejlesztette a magyar telefonát. Ezért viszont évekig tartó monopóliumot kapott, hogy beruházásai megtérüljenek. Ez a monopólium jár le a jövő év végén, amikor a befektetett tőke visszajön, sőt tisztes hasznot is hoz, viszont a hálózat továbbra is a Matáv marad. Ha versenyt akarunk, akkor az alternatív szolgáltatóknak meg kell engedni, hogy használják a Matáv hálózatát, ezért fizetniük is kell, de mennyit? A Matáv abban érdekelt, hogy sokat, mert ez egyrészt bevételt, másrészt rontja a többiek versenyképességét. Ha sikerül „kilobbizni” a kellően magas díjat, akkor papíron meglesz ugyan a liberalizáció, de a gyakorlatban marad a monopólium, a magas árakkal, a fogyasztók kiszolgáltatottságával és a gazdasági növekedésre gyakorolt káros hatásaival, és Magyarország egy olyan útra lép, amely nem az információs társadalomba vezet.

Lőnyai László

ELEKTRONIKUS érdekek

A digitális iratkezelés jogszabályáról

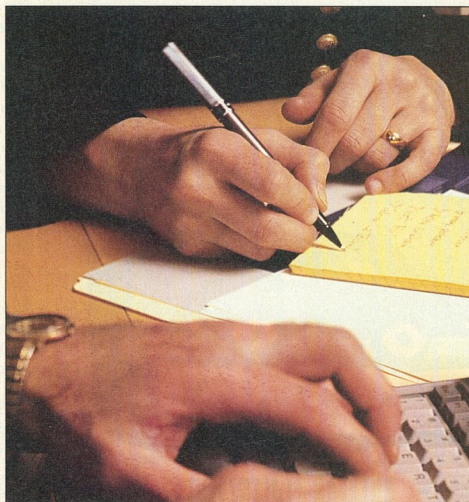
MÁJUSBAN KERÜL A KORMÁNY ELÉ AZ ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSOKRÓL ÉS IRATKEZELÉSRŐL SZÓLÓ SZABÁLYOZÁS KONCEPCIÓJA. AMENNYIBEN A TERVEZETET JÓVÁHAGYJÁK, ÉS AZ ŐSZI ÜLÉSSZAKBAN A PARLAMENT TÖRVÉNYI SZINTRE EMELI, LEHETŐVÉ VÁLHAT ITTHON AZ ÁLLAMPOLGÁROK ÜGYES-BAJOS DOLGAINAK INTÉZÉSE INTERNETEN KERESZTÜL.

▶ A témáról Magyar Zsuzsannával, a Miniszterelnöki Hivatal informatikai főosztályvezetőjével beszélgettünk. Magyar Zsuzsanna elmondta: ha a törvényt elfogadják, Magyarország az Európai Unió irányelveivel összehangolt, az információs társadalmat megalapozó jogi környezetet teremtene.

– A törvény általánosságban határozza meg az elektronikus aláírást és az iratra vonatkozó szabályokat. Jogi keretet biztosít, és hozzájárul elismeréséhez – fejtette ki a szakember. – Azonban nem tartalmazza azokat a szabályokat, amelyek a gazdasági élet egyes területein (bankjog, értékpapírjog) és a közigazgatásban (kormányzat belül, illetve az állampolgár-közigazgatás viszonyában) felhasználható elektronikus iratok, okiratok különböző speciális fajtáira vonatkoznak. A digitális aláírás biztosítaná az aláíró egyértelmű azonosíthatóságát, az aláírás tényének letagadhatatlanságát, továbbá azt: az elektronikus irat tartalma nem változott meg azóta, amióta az aláírás „elhelyezték” az iraton. Bizonyos dokumentumok, iratok elektronikus formában történő hitelesítését viszont – mert nem mindennapos, rutinfeladatok, ügyek és hosszú távon van joghatásuk – nem engedélyezi a koncepció. Ezek a családjogot, öröklést érintő és a közjegyzői okiratok.

– *Mi tartozik – az elektronikus aláírás és irat fogalmán kívül – a szabályozás hatálya alá?*

– Például a digitális szignó érvényességét köréne meghatározása, az elektronikus aláírást hitelesítő szervezetekkel szemben támasztott követelmények, piacra lépésük és működési feltételeik, és az állami felügyeleti rendszer kialakítása. A törvény két fő terület fejlődését segítené: az elektronikus kereskedelemét és a polgárbarát közigazgatást, a

szubszidiaritást, ami az unió egyik alapelve. Az állampolgárok otthonról, várakozások és az ügyintézők felkeresése nélkül intézhetnék ügyeiket, tájékozódhatnak a kisebb-nagyobb közösségeket érintő kérdésekről. A koncepció persze azt is deklarálja, hogy az ügyfélnek nem lehet kötelezővé tenni az elektronikus aláírás alkalmazását. A jogszabállyal eltűnnének a közigazgatási (VPOP, APEH) és a gazdálkodó szervezetek közötti kapcsolatban az elektronikus elszámolások, bevallások elterjedését gátló akadályok. Ugyanakkor a világhálóval, főként az elektronikus fizetési tranzakciókkal szembeni bizalmatlanságot mérsékelheti a törvény, mivel ratifikálása után a hálózaton keresztül kötött szerződések, számlázások megítélése megegyezne a papír alapú dokumentumokéval.

– *Jelenleg a világon az úgynevezett nyilvános kulcsú eljárásokra alapozott elektronikus aláírás terjed el. Ez háromszereplős: az egyik a szignó tulajdonosa, a második az*

elektronikus üzenet vagy irat fogadója (aki az aláírás hitelességéről meg akar győződni), és a kulcszereplő harmadik a hitelesítést végző, az a validációt garantáló tanúsító.

– Az elektronikus aláírás kezelése (kiadás, regisztrálás, nyilvántartás, tanúsítás) nem hatósági, hanem gazdasági tevékenység. Már több hazai internetszolgáltató jelentkezett, hogy hitelesítést végezne Magyarországon. Azzal azonban, hogy a digitális szignó nem kellően biztonságos, hamisítható, nagy károkat okozhat az üzleti tranzakciókban és jogszérelmeket a közigazgatásban. A jogbiztonság ezért megköveteli, hogy az állam felügyelje ezt a gazdasági tevékenységet, és szankcionálhassa a gondatlanul, jogszerűtlenül tevékenykedő szolgáltatókat. A piacra lépés szabadságát, a szolgáltatók számát ugyanakkor nem korlátozhatja.

Különbség van a minősített hitelesítők és a minősítéssel nem rendelkező hitelesítők között. A szolgáltatás megkezdéséhez engedély nem lesz szükséges, a szolgáltatónak a leendő felügyeleti szervnél – erre legalkalmasabb a Hírközlési Főfelügyelet volna – előzetesen be kell jelenteni a tevékenység megkezdését. Így a megfelelő jogszabályi feltételeket teljesítő, minősített aláírással ellátott iratok a teljes bizonyító erejű magánokirati minőséget kapnák. Az ilyen irattal okozott kárért, ha az abban foglaltak nem feleltek meg a valóságnak és az aláírás nem a megjelölt személyhez tartozik, a minősített hitelesítésszolgáltató felelne.

– *A hatósági elektronikus iratok hitelességért is gazdasági szereplő felelne?*

– Az államhatalmi, bírói, ügyészi, központi és helyi közigazgatási szervek, az önkormányzatok elektronikus aláírásainak hitelesítését a kormány által kijelölt szerv végezne. A bírósági és egyéb hatósági eljárás során beadványként csak minősített elektronikus aláírással ellátott digitális irat lesz elfogadható, ám még rendezni kell, hogy mikor tekinthető beadottnak az irat, és hogyan lehet majd az elküldés tényét igazolni. Hátra van még az is, hogy a koncepció megvitatásakor pontosan tisztázzák: a nemzetbiztonsági szolgálatok a megfelelő jogi garanciák mellett a titkosítva küldött üzeneteket és iratokat miként ellenőrizhetik.

Gecse Mariann
mgcse@complech.hu

Beszélgetés Horváth Pállal, a PanTel RT. vezérigazgatójával a készülő távközlési törvényről

SZÁGULDÁS VAGY BOTORKÁLÁS?

A TÁVKÖZLÉSBEN ÉRDEKELTEK NAGYON VÁRJÁK MÁR AZ EGYSÉGES HÍRKÖZLÉSI TÖRVÉNY MEGJELENÉSÉT, AMELY 2002-TŐL LEHETŐVÉ TESZI A SZABAD VERSENYT EZEN A TERÜLETEN IS. A VERSENY SZÜKSÉGESSÉGÉVEL MINDENKI EGYETÉRT, DE A RÉSZLETEKEN NAGYON SOK MŰLIK, TÖBBEK KÖZÖTT AZ, HOGY LESZ-E VALÓSÁGOS VETÉLKEDÉS A SZOLGÁLTATÓK KÖZÖTT, VAGY AZ ESETLEGES MAGAS ÖSSZEKAPCSOLÁSI, HASZNÁLATI DÍJAK TOVÁBB ÉLTETIK MAJD A JELENLEGI MONOPÓLIUMOKAT? HORVÁTH PÁLLAL, A PANTEL RT. VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL EZEKRŐL A BUKTATÓKRÓL BESZÉLTÜNK.

„Nem igaz, hogy a magyar távközlésben ma nincs verseny” - mondta Horváth Pál, és rögtön meg is magyarázta a némileg meglepő kijelentést. „Monopólium gyakorlatilag csak a kapcsolt beszédátvitelre van, máshol éles a verseny. Internet-alapon nemzetközi hangszolgáltatást – ez a Voice over IP – és faxösszeköttetést is szolgáltatunk. Nem a nulláról indulunk tehát, de a most készülő törvénynek és a végrehajtási utasításoknak még bőven van szabályoznivalójuk.”

Miről is van szó? Ha végignézzük a szolgáltatásokat, akkor azt látjuk, hogy szinte mindegyikhez kell egy hálózati szakasz, amely az ügyfél telephelyét az alternatív szolgáltató, esetünkben a PanTel gerinchálózatával összeköti. Erre a célra gyakran harmadik fél, például a Matáv infrastruktúráját kell igénybe venni, hiszen a helyi hálózatokban még a teljes liberalizáció után is fennmarad a monopólium, ha nem is jogi, de legalábbis kereskedelmi értelemben. Ennek az összeköttetésnek az ára alapvetően befolyásolhatja a szolgáltatások gazdaságosságát. Mivel az összekötő rézvezeték-hálózat túlnyomó

részen egy cég, a Matáv tulajdonában van, a liberalizáció után sem lesz igazi versenyhelyzet, ha a törvény vagy a végrehajtási utasítás nem szabályozza megfelelően az árakat.

„Abban mindenki egyetért, hogy az úgynevezett összekapcsolási díj alapvetően meghatározza majd, lesz-e igazi verseny a monopólium feloldása után. A PanTel és az összes többi alternatív szolgáltató azt várja az Egységes Hírközlési Törvénytől, hogy korrektt összekapcsolási, és az ehhez kötődő árszabályozással egyenlő feltételeket biztosítson a távközlési piac szereplőinek. A jelenlegi helyzet ugyanis ránk nézve – végeredményben pedig az ügyfélre nézve is – meglehetősen hátrányos.” - mondta a vezérigazgató. Szabályozás ugyan most is van, de ennek az alternatívok szerint egyértelmű állításait a Matáv másképp értelmezi és nem ismeri el társ-szolgáltatói státuszukat. Ez nem presztízs kérdés, hanem nagyon komoly gazdasági probléma. A társ-szolgáltató felé ugyanis egy lényegesen alacsonyabb, úgynevezett nagykereskedelmi árat kellene felszámítania, míg jelen-

leg végfelhasználói áron adja a hálózati hozzáférést.

Az alacsonyabb ár mindenképpen indokolt, hiszen a társ-szolgáltatóknak nyújtott szolgáltatás költsége is alacsonyabb. Hasonló helyzet áll elő a nyilván-

nos telefonhálózat és a PanTel adathálózatának az összekapcsolása során is. A PanPhone szolgáltatás például internet alapú nemzetközi beszéd- és faxösszeköttetést biztosít, a hagyományosnál sokkal kedvezőbb áron. Ez úgy működik, hogy az ügyfél normál telefonhálózaton keresztül felhívja a PanTel internetközpontot és utána tárcsazza a külföldi számot. Ezért az összeköttetésért a szolgáltató – általában a Matáv – ugyanannyit számít fel, mintha egy másik telefonkészüléket hívna az ügyfél, holott ez a társ-szolgáltatónak kevesebbe kerül.

Horváth Pál elmagyarázta, hogy a telefontarifa a teljes, készültéltől készülékig tartó telefonszolgáltatás díját jelenti. Ebben az esetben a díjak fedeznie kell a szolgáltatás marketing-, értékesítési és ügyfélszolgálati költségeit is. A PanTel hálózatának az elérése kapcsán ezek a költségek nem vagy csak csökkentésként merülnek fel, mert ők végzik a marketing jelentős részét, értékesítik saját szolgáltatásukat, adják a vevőszolgálatot, és a hálózat elérési pontjától ők továbbítják a hívást. Rá-

adásul mindez a telefonszolgáltatónál forgalmat és bevételt generál, tehát ezeknek a hívásoknak olcsóbbnak kellene lenniük.

Ez az Európai Unióban egyébként így van. A statisztikák szerint az EU-tagországokban az összekapcsolási díjak egy átlagos szinthez közelítenek. Mivel Magyarország az unió tagja kíván lenni, célszerűnek tűnik az alkalmazkodás, nem csak ebben, hanem a többi dől esetében is. Ésszerű áron kell lehetővé tenni például az „utolsó kilométernyi” hozzáférést. Ez utóbbi kifejezés azt takarja, hogy a jelenleg üzemelő szolgáltató rendelkezik azokkal a rézkábelekkel, amelyek a lakásokba, intézményekbe vezetnek. Ha egy új szolgáltató kíván belépni a piacra, akkor annak szobott árát kell engedni ennek a szakasznak a használati jogát, különben nem lesz verseny.

Pedig a valódi verseny egyértelműen kedvező hatású lesz a gazdaságra és a lakosságra. Horváth Pál becsülése szerint nagymértékű árszökkenés lesz a jelenlegi monopolszolgáltatások piacán. A jól szabályozott hozzáférés a rézkábelekhez intenzív versenyt hoz a bérlet vonal és a nagy sebességű internetpiacon. A szolgáltató választás szabadsága a távolsági és a nemzetközi telefonpiában radikális díjcsökkenéshez fog vezetni. Nem nehéz elképzelni, hogy mi jelent ez az ország nemzetközi versenyképessége, a befektetők országválasztása szempontjából. Ne felejtsük el az eltsizárvonal emelkedését sem, hiszen sok más paccal szemben a távközlési piacon az árak csökkenni fognak, általában 30-50 százalékkal lesznek olcsóbbak, de lesz olyan is, ahol még lejjebb megye le az ár. Az új törvény tartalma tehát hosszú évekre eldönti, hogy elindulunk-e az információs társadalom felé, vagy botorkálva keressük az utat.

PREZENTÁCIÓ készítése

VALAMIREVALÓ
VÁLLALATI ELŐADÁS,
TERMÉKBEMUTATÓ, SZAKMAI
KONFERENCIA
NEM LEHET MEG
EGY JÓ ELŐADÁS NÉLKÜL.

A LEGTÖBBEN
ALKALMI ELŐADÓK VAGYUNK,
ÉS MAGUNKNAK KELL
MEGTERVEZNI, ÖSSZEÁLLÍTANI
ÉS LEBONYOLÍTANI
A PREZENTÁCIÓT. EZ PERSZE
KÜLÖN MŰVÉSZET, ÍGY
ILLE JÓZSEF PREZENTÁCIÓS
TANÁCSADÓT KÉRTÜK MEG,
ADJON TANÁCSOT KEZDŐ
„PREZENTÁTOROKNAK”.

▶ Az előre eltervezett forgatókönyv szerint zajló bemutatón a diaképek végigvezetik az előadót az egész programon, így nem marad ki egy gondolat sem, és kizárt a tévedés is.

A felhasznált képek és színek apró horgoként kapaszkodnak a közönség „agyteker-vényeibe”, ezekhez ugyanis könnyebben köthetők a tartalmi elemek, és tovább maradnak, mintha csak szóban hangzottak volna el. További előnyt jelent az is, hogy a hallgatóság „csak” arra tud figyelni, amit lát és hall, nem tud előolvasni, mint a jegyzetben, lefőve ezzel az oly sokszor elpróált poénokat, csattanókat.

A technika lehetőséget ad továbbá arra is a prezentáció készítőjének, hogy összefoglaló oldalakkal keretet adjon, kiemeljen általa fontosnak tartott gondolatokat, akár többször is összefoglalva a lényegét.

Milyen szempontok szerint készülünk?

Mi kell a sikeres előadáshoz? Legfontosabb a felkészülés. Ez három lépésből áll: ismerünk kell az adott témához kapcsolódó általános ismereteket, az előadáshoz tartozó konkrét tényeket, és végül fel kell készülni magára az előadásra is. Nagyon fontos, hogy képesek legyünk úgy lebonyolítani a rendezvényt, hogy az érdekes és lebilincselő legyen. Ehhez gyakorolni kell különböző stí-

lus- és kifejezőmódokat, retorikai elemeket. Ugyanígy fontos a testbeszéd, a gesztikuláció is, ezt a legegyszerűbb tükör előtt gyakorolni. A beszédtechnika kipróbálásához nagyon jó eszköz egy egyszerű diktafon vagy magnó, melyre rámondhatjuk a szöveget. Gondoljunk csak arra, mit nem szeretünk az iskolai előadások során: monoton, álmosító beszédstílus, vontatott körmondatok, bonyolult fogalmazás, és így tovább.

A konkrét témához kapcsolódó felkészülés legfontosabb része az adatgyűjtés, azaz egyszerűen meg kell tanulni azt, amiről beszélni fogunk. Jó, ha tágabban is ismerjük az anyagot, nehogy egy nehezebb kérdéskör kiderüljön, csak felolvasni tudunk a diáról.

Amikor az adott előadásra készülünk, ismernünk kell, hogy kit, kiket szeretnénk megszólítani vele, azaz ki a célcsoport. Nem mindegy, hogy a prezentáció közönségét munkatársaink, főnökeink, beosztottaink, ismert vagy ismeretlen tanulóközönségünk, netán a média vagy a tudomány képviselői alkotják.

A végeredmény érdekében érdemes felkészülni a célcsoport tulajdonságaiból: mennyi idejük van, száraz, konkrét adatokat várnak vagy szeretik a színpadias show-t, ismerik a témát, vagy az újdonság erejét kívánjuk használni, várhatóak hozzászólások, vagy kérdésekkel kell megosztítani társaságot, megoszlik a társaság véleménye a témában vagy sem, támogatják a témát, vagy tartózkodásra, netán ellenállásra kell berendezkednünk.

A felkészülés során a következő lépés annak eldöntése, hogy mi a prezentáció tulajdonképpeni célja, mit szeretnénk elérni. Ötletek, termékek eladása? Valamilyen projekthez támogatók szerzése? Esetleg szakmai tréninget tartok vagy tudományos kutatások eredményét szeretnénk közölni? Ahhoz, hogy a kívánt hatást elérve, célunkat megértesítsük a közönséggel, a célcsoport ismeretében pár dolgot el kell döntönnünk. Ilyen mérlegelésre váró feladat például, hogy – ismerve az adott témát és a rendelkezésre álló időt – mennyi diát kívánunk bemutatni a rendezvény során. Milyen legyen a kezdőoldal, dinamikus, netán egyszerűbb kivitelű? Milyen alcímeket használjunk, hogyan csoportosítsuk a

diákat? Milyen állandó elemeket használunk a prezentáció során?

Fontos kérdés, hogy milyen legyen a befejezés, az utolsó dia. Tulajdonképpen ezzel a képpel dől el az előadás sorsa – ugyanúgy, mint a moziban, ahol a legjobb filmet is leronthatja, ha az utolsó öt perc pocskék.

Az ötletek megvalósítása

Ha minden fenti kérdést eldöntöttünk, és az előadás koreográfiája is összeállt, hozzákezdhetünk a megvalósításhoz.

A prezentáció forgatókönyvét érdemes szövegszerkesztőn kidolgozni. A tartalmi rész szöveginzertjeivel se tegyünk másként. Innen könnyen átemelhetjük majd a megfelelő időben a prezentációs szoftver által készített diákra. Az adattáblákat, diagramokat is előre készítjük el valamilyen táblázatke-

zelő szoftver segítségével. Ha képekkel, rajzokkal, logókkal kívánjuk fokozni a látvány hatását, készítéseinknek, lehetőségeinknek, valamint rajztudásunknak megfelelően

Mivel a jobb projektorok ára könnyen föléri az egymillió forintot, alkalmi előadók számára sokkal inkább megéri a kölcsönzés, mint a vásárlás. Magyarországon több cég is foglalkozik ilyen kivettikő bérebeadásával, sőt, a komolyabbak még a rendezvény lebonyolításában is segídenek. Ekkor nekünk nincs más dolgunk, mint vinni az előre elkészített anyagot, és beszélni. Attól függően, hogy mekkora közönségnek tartunk előadást, lehet csak eszközt (projektor, vetítővászon) vagy szolgáltatást bérelni. A prezentációban járatos szakemberek szerint az utóbbi körülbelül harminc fő felett térül igazán meg. Ekkor a projektoron kívül már a hangosításról is gondoskodni kell, tehát illik keverőpultot, hangfalakat, mikrofont vinni, és ezeket kezelni is kell.

használhatunk valamilyen képszerkesztő szoftvert az arculati elemek kialakításához.

Főpróba

Ha mindennel megvagyunk, akkor már csak el kell helyeznünk a kész anyagokat a prezentációban. Kezdőknek és haladóknak egyaránt jó munkaeszköz lehet az MS Office, a Corel vagy a STAR Office által kínált prezentációs szoftver, de természetesen bármely más gyártó által kínált termék szóba jöhet. A profik és az időmilliomosok próbálkozhatnak a sokkal nagyobb rugalmasságot és látványt biztosító HTML szerkesztőkkel. Ebben az esetben az előadás során természetesen valamilyen böngészőprogramot kell használnunk.

Végezetül, jól tesszük, ha egy „jelmezes főpróba” keretében, akár a már említett tükör és magnó, akár valamilyen ismerős előtt elpróbáljuk, hogy is áll össze az előadásunk. Érdemes egy óra segítségével ellenőrizni, hogy nem lépünk-e túl a megszabott időkereten, illetve, hogy nem rohanunk-e át az anyagon.

Célszerű felszerelkeznünk egy legalább három órán át akkumulátorral működő notebookkal, no meg méretes hosszabbtöltőszinórral, ha mégis lemerülne a kis masina. Ha a notebook nem áll rendelkezésre, akkor marad a PC, aminek legalább annyit kell tudnia, mint az, amelyiken a prezentációt készítettük. Gyengébb gépet használva bizony kellemetlen meglepetésekre számíthatunk...

A vetítéshez ma már számtalan cég kínál a jobbnál jobb projektorokat. Ha éppen nincs kéznél egy sem, akkor sincs baj, ugyanis több helyen is kölcsönözhető. Amire érdemes figyelni a gép kiválasztásakor, az a nagy fényerő, a kis méret és a jó hűtés. Ha fontos, hogy a diák bemutatásakor rámutassunk egy-egy látható elemre, használjunk lézerpointer vagy mutatópálcat.

Rosta Gábor

wbk@comptech.hu

VÁLTSON velünk SEBESSÉGET!

Lassú a számítógép-hálózata?
Akadozik az adatátvitel?
Váltson velünk sebességet!

Az X-BYTE strukturált informatikai hálózata akár 200 Mbps adatátviteli sebességet is lehetővé tesz és élettartam-garanciával készül.

GIGANET ⇒ GIGÁSI FELADATOK MEGOLDÁSA

X-BYTE
HÁLÓZATMESTER

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 436-9950, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu, internet: www.xbyte.hu

JÁTÉK

h í r e k

Játékosok Amerikában

A Peter D. Hart Research Associates felmérést végzett az amerikaiak számítógépes játékszokásait vizsgálva. Megállapításuk szerint a hatévessel idősebb lakosság 60 százaléka rendszeresen játszik számítógépen vagy valamilyen konzolon (Nintendo, Playstation, Dreamcast). Ez összesen 145 millió embert jelent. A játékosok 43 százaléka nőmű. Érdekes módon az átlagéletkor 28 év, és 6) százaléka 18 éves vagy a feletti. Tavaly az Egyesült Államokban 215 millió számítógépes vagy videójátékot adtak el. A szórakoztatószoftverek 6,1 milliárd dollár értékben fogytak tavaly, ez 11 százalékos növekedésnek felel meg. Ebből a videójátékok 4,2 milliárd dollárral részesedtek.

Beteg gyerekek támogatása

A Humongous Entertainment – a legutóbb díjat nyert, gyerekek számára készült szórakoztatószoftvereket kiadó cég – tavaly 228 ezer dollárral támogatta a MAKE-A-WISH alapítványt. Az összeg tavaly nyáron gyűlt össze, amikor a Humongous akciót hirdett 16, forgalomban lévő játékára. Az akcióban 105 ezer vásárló vett részt. Az akció lényege az volt, hogy a megvásárolt játékkal együtt egy 10 dolláros kupont kaptak a vásárlók. Erről kefelte módon dönthettek, vagy mind a 10 dollárt felajánlják jótékonyági célokra, vagy 8 dollárt visszakapnak, és a maradék 2 dollárt ajánlják fel ugyanerre a célra. Az így összegyűlt összeget az alapítvány nehezen kezelhető, illetve életveszélyes betegségekben szenvedő gyerekek gyógyítására fordítja.

Playstation 2 export

Előző héten arról írtunk, hogy a japán kereskedelmi minisztérium exportengedélyhez köti a Sony Playstation 2 kivitelét, mert bizonyos alkotászei katonai célokra (konkrétan irányítható rakéták kontrollálására) is felhasználhatóak. A dologból mégsem lesz semmi, és a Sony minden további nélkül forgalmazhatja Európában és Amerikában a játékkonzolokat, mert mégis megkapta az engedélyeket a minisztériumtól. A Sony terve szerint 3-3 millió példányban kerülnének értékesítésre játékgépei az öreg kontinensen és a tengerentúlon 2000-ben és 2001-ben. A szállítások megkezdése mindkét kontinensen csak az év második felére várható.

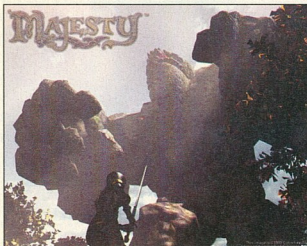
Heti Toplista

A PC-s játékok eladási adatai alapján az április 2. és 8. közötti időszakban. Zárójelben az előző heti helyezés.

1. (1) The Sims
2. (2) Who Wants To Be A Millionaire
3. (*) Lego Island
4. (6) MP Roller Coaster Tycoon
5. (5) Star Trek: Armada
6. (*) Tom Clancy's Rainbow Six: Urban Operations
7. (3) Soldier Of Fortune
8. (4) Star Wars: Force Commander
9. (7) Microsoft Age Of Empires II: Age of Kings
10. (*) Grand Slam Bridge III

KIRÁLYSÁGSZIMULÁTOR

EGY KIRÁLYSÁGBAN AZ EMBEREK A TÖRVÉNYEK SZABTA KERETEK KÖZÖTT AZT TEHETNEK, AMIT AKARNAK. LEGFELJEBB HA A „FŐNÖKNEK” EZ NEM TETSZIK, ESETLEG SZÁMÚZI ALATTVALÓIT. A CYBERLORE STUDIOS MAJESTY CÍMŰ JÁTÉKÁBAN IS ÍGY VAN EZ: MEGUNT HŐSEINKET, HA AKARJUK, ELZAVARHATJUK, MÁS HATÁSUNK ÚGYSINCS RÁJUK.

► A játék fantasy környezetben játszódik, a mi feladatunk egy jól prosperáló városka életének irányítása, középpontjában mindig a várukkal, ami legalább két szempontból fontos számunkra. Egyrészt a begyűjtött pénz csak akkor használható, ha bekerült a kincstárunkba, másrészt, ha a várukat lerombolják, akkor kezdhetjük előlről az adott pályát. Restart után sosem ugyanaz a pálya fogad minket, mert a szoftver adott elemekből új generált, így szinte sose lehet megenni az adott küldetést.

Szokás szerint van egy kevés kezdeti tőkének, ezt ügyesen felhasználva kell belevágni városunk felépítésébe. A játék elején piacok építésével érdemes kezdeni, mert ez a fő bevételi forrásunk, a későbbiekben ide térnek be hőseink ételelixírekért, gyógyító lötyyökért. Ráadásul minél fejlettebb a piac, annál több pénzt tudnak elszórni hasonló dolgokra, tehát annál több pénz folyik be a kincstárunkba. A pénz mindig az adószedőkön keresztül jut a váruunkba, ahogyan gyarapszik a város népessége, úgy nő az adószedők, s a megadóztatandó épületek száma is. Rájuk érdemes vigyázni, mert ha pénzzel teli zsebbel legyilkolássza őket egy szörny, akkor arról a pénzről végleg lemondhatunk.

Hőseink több céh tagjai lehetnek. Minél előbbre haladunk a programban, annál inkább érdemes céheket építeni. A játék elején

mindig építsük a tolvajoknak, a vadászoknak és a harcosoknak céhet. Az utóbbiakra az ellenfél korai rohamai miatt lehet szükség. A vadászok és a tolvajok külön utasítás nélkül szép lassan felderítik a környező vidéket. A tolvajok céhe pénzsűkében sokszor segítséget jelenthet, mert mindig van némi dugipénzük, amit bármikor elkobozhatunk tőlük.

Szinte minden épületre igaz, hogy minél magasabb szinten van (az elérhető szint épületenként változik), annál többet tudnak a belőle kikerülő hősök. Ezért, hacsak lehet, a legrövidebb időn belül fejlesszük fel azokat. Például a kezdő varázslóink – még gyengébb ellenfelekkel körülvev városka esetén is – a varázslók céhének elhagyásáról számított 30 másodpercen belül hajlamosak az elhalálozásra. Magasabb szinten már nem ilyen egyszerű a helyzet, varázslóink nagyon kemény figurákká válhatnak, néha az ellenfélé is a közelükbe sem tud eljutni.

Építhetünk még templomokat, melyekből összesen hatféle van, de egyszerre nem épí-

hetjük meg az összeset. Némelyek kizárják egymást, így ha halottidező nekromantákkal szeretnénk erősíteni hőseink sorát, akkor ne számítsunk gyógyítókra.

De nem csak negatív hatással lehet két templom egymásra vagy más épületekre. Például ha rendelkezünk Fervus templomával, akkor nemcsak sima harcosokat képezhetünk ki, hanem a viszály harcosait is, akik sokkal erősebbek és jobbak is. Igaz, nehe-

zebb is ötlet kordában tartani. Fervus templomát egyébként sem haszontalan felépíteni, mert innen kikerülő hőseink jelentősen képesek megnövelni hadseregünk számát megigézésképességükkel. Ilyenkor először a saját uralmuk alá próbálják vonni az ellenséges szörnyeket, és csak akkor bocsátkoznak harcra velük, ha ez sikertelen. Ők a medvéből a minotauruszon keresztül a medúzáig bármilyen szörnyet képesek átállítani a mi oldalunkra.

A program nem egyszerű stratégiai játék, került bele egy csipetnyi a szerepjátékokból is. Így hőseink a harcokban szerzett tapasztalatuknak köszönhetően szintet lépnek, ilyenkor nő életpontjaik száma, és erősebbek is lesznek, vagy könnyebben tudják a varázslatokat végrehajtani. Sajnos a palota őrei ilyesmire nem képesek, ők örökké alapszinten maradnak, így mindig közöttük a

legnagyobb a veszteség. Nyugodtabb, harcmentes időszakokban a hősök a lovagi torna helyszínén egymásnak éreszthetők, így is képesek szintet lépni.

Védelmünket tornyok lát-hatják el, ezekből mindig egy-nél többet építünk egymás mellé, így míg a szörnyek az első lebontásával vannak elfoglalva, addig a másik nyugodtan küldheti nyilait a háttukba. Ha varázslók céhe is díszít városkánkat, akkor a varázslótornyok is jelentős szerepet tölthetnek be a védelemben. Néha csatlakoznak hozzánk más lények, például a fantasy irodalomból ismerős elfek vagy törpek. Utóbbiak segítségével a védelmünket fejleszthetjük tökéletes szintre.

A program nem egy átlagos stratégiai játék, inkább a Sim sorozathoz hasonlítható, mert senkinek nem adhatunk parancsokat, hanem lakóink, hőseink a maguk feje után mennek. Szerencsére nem annyira buta fejet kaptak, mint ez más játékokban szokás, vagyis a játék mesterséges intelligenciája egészen jóra sikeredett. Hogy azonban valamennyire mégis hatással lehessünk rájuk, a szörnyek legyőzéséért, az épületek lerombolásáért vagy a területek felfedezéséért díjakat tűzhetünk ki.

A játék hangjairól nem nagyon van mit írni, nem túl jó, de nem is rossz, talán a korrektrá a legmegfelelőbb szó. A játék grafikája sem különösebben kiemelkedő, de az izometrikus, valós idejű stratégiai játékok között megállja a helyét. A varázslatok megjelenítése azonban kiemelkedőre sikeredett, és erre a program bármiféle 3D támogatás nélkül képes. A játék minimális hardverkövetelménye – a hagyományos valós idejű stratégiai játékokhoz hasonlóan – meglehe-

tősen alacsony. Egy Pentium 200-as 32 MB RAM-mal elegendőnek bizonyul, a merevlemezre pedig 320 MB körüli helyre tart igényt.

Dusa Gábor

gabord@comptech.hu

VIRTUÁLIS FIGURÁK A JÉGEN

Bezárt a műjégszaly, de gyermekünk még mindig csak korcsolyájával a lábán hajlandó ágyba bújni. Lányunk kínjainak enyhítésére nyújthat megoldást az EA Sports új programja, a Michelle Kwan Figure Skating.

A játék szerencsére nem egyike a joystickrángató sport-programok tömkelegének – ezt tényleg a lányoknak találták ki. Nincs szükség különösebb erőfeszítésre, vagy nagyon gyors reflexekre, sőt még gyors egérmozdulatokra sem. A játékos feladata megadott elemekből összeállítani egy teljes kűr.

Több mint hatvan különböző mozdulat közül választhatunk, de tennivalóink közé tartozik a megfelelő zene megkeresése, és a zenéhez illő ruha kiválasztása is. A kosztümközből szintén közel százféle áll a rendelkezésünkre. A kűr alatti muzsika lehet a program által ajánlott listáról válasz-

tott, de ha akarunk, saját zenét is használhatunk. Több csarnokban mutathatjuk be az általunk összeállított programot. Ezt tehetjük Michelle Kwan szerepében is.

Ha ő mégsem szimpatikus nekünk, akkor több testből kiválaszthatunk. Az arc akár a lányunké is lehet, elég a beszkenelt képét importálnunk, és máris részesei lehetünk annak, hogyan mutatja be a legszebben kivitelezett kűrűt. A játék azonban rejt buktatókat, így bukni is lehet a jégszalyán, ha nem irányítjuk jól versenyzőnket, mert némi kontrollt azért adnak a játékos kezébe. Persze ne gondoljunk igazán komoly irányításhoz, csak egy billentyű megfelelő pilonlatban történő lenyomására. (A játék hardverigénye: Intel Pentium 200 MHz vagy AMD K6 266 MHz, 32 MB RAM és DirectX 7.)

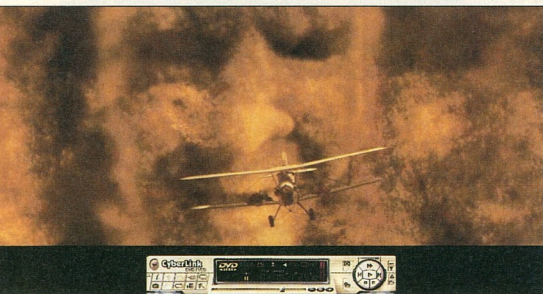
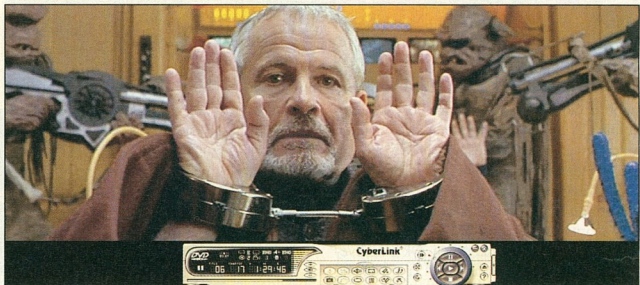
D. G.

DVD A PC-N

A VILÁG MÁSIK FELÉN ELINDULT SZÁMOS FOLYAMAT, ÍGY AZ EGYRE TÖBBET TUDÓ ÉS OLCÓS DVD-LEJÁTSZÓK MEGJELENÉSE A PIACON, ÁM EZ MÉG NEM GYŰRŰZÖTT BE HOZZÁNK. A DVD-FILMEKET ITTHON MÉG SOKAN PC-N JÁTSSZÁK LE.

► Az előző részben (11. szám, 2000. április 4.) általánosságban foglalkoztunk a DVD-filmek képernyőn való nézegetésével. Ezuttal jobban elmélyedünk a témában, bemutatjuk a legismertebb szoftveres lejátszót. Amiről az előző részben nem beszélünk, az az, hogy milyen egyéb feltételek szükségesek a DVD-lejátszáshoz. Ma már nincsenek divatban, de még sokan használnak ISA-buszos hangkártyákat. Ezek többsége nem tud lejátszani a 48 kHz-es mintavételezésű DVD-hangokat, csak 44 kHz-re képesek. A kisebbség pedig, ha képes is lejátszani, akkor jelentősen lefogja a procesz-

szort, akár 20 százalékkal is csökkenhet a rendszer sebessége. Így ha megehetjük, vegyünk PCI-os hangkártyát. Mint nemrégben az ISA-s hangkártyákból, ezekből is kapható olcsó, de használható darab. Ilyen például a SoundBlaster 128 PCI, ami tudja a minimálisan szükséges dolgokat, és megfizethető.

A másik dolog, hogy engedélyeznünk kell a DVD-ROM-unk számára a DMA módban való működést. A DMA a Direct Memory Access rövidítése, és ennek hiányában az adatok beolvasásának sebessége 50 százalékkal is csökkenhet. Windows 98-ban a jobb egérgombbal klikkelünk a My Computer/Sajátgép ikonon, és kiválasztjuk a Properties/Tulajdonságok menüpontot. A feljövő ablakban a Device Manager/Eszközkezelő fülhél keressük meg a DVD-ROM-unkat, és klikkeljünk kettőt ráta. A Settings/Beállítások alatt a DMA abla-

Van még egy apróság, a képernyőfelbontás beállítása. Ezt nem szabad túl alacsonyra, illetve túl magasra sem állítani. Az első esetben nem igazán fogjuk kihasználni a DVD minőségéből származó előnyöket. Az utóbbi esetben pedig problémáink lehetnek, mert nem biztos, hogy kártyánk képes ügynevezett overlay-re. Az overlay azt jelenti, hogy a megjelenítendő mozgóképet az adott program (ez lehet tv-kártya szoftvere is, ha tévézünk a számítógépen) kifeszíti a teljes képernyőre. Az optimális megoldás az 1024*768-as felbontás, mert itt még az anamorfikus kép (a 16:9-es aránynál szélesebb megjelenítésű filmek) is megfelelő minőségű lesz. Erre a videokártyák nagy többsége már képes.

Napjainkban az egyik legtöbb tudó és legkönnyebben kezelhető szoftveres DVD-lejátszó program a Cyberlink-féle PowerDVD 2.5.5. Mindenre képes, amire csak szüksé-

günk lehet. Operációs rendszerünk ettől az utolsó verziótól kezdve lehet akár Windows 98, NT 4.0 (a 3-as Service Pack szükséges) vagy Windows 2000 is. Felinstallálása után egy tesztprogram lefuttatása után automatikusan az optimális képernyőmódokat fogja használni a program, nekünk ezzel nem kell foglalkoznunk. A tesztprogram figyelmeztet arra is, ha a DMA mód nincs engedélyezve a DVD-ROM számára. Hangkártyánk képességeihez mérten többféle szabványt és kimenetet támogat. Például SoundBlaster Live! hangkártya esetén, ha rendelkezünk külső házimozi-erősítővel, akkor a Dolby Digital (sőt most már DTS-t is) hangot képes a kártya digitális kimenetén keresztül küldeni az erősítőnek. Erre képes még más, Aureal chipet

használó hangkártyák esetében is. Ha térhatású hangot szeretnénk, nincs külső erősítőnk, de van négy hangfalunk, akkor ügynevezett downmix segítségével négy hangfalra keveri az eredetileg hatszatomás hangot. Erre SoundBlaster Live! vagy Diamond Monster MX300 hangkártyák alkalmasak. A szoftver segítségével lejátszhatunk filmeket, akár Video CD-t is, de megnézhetjük az internetről letöltött filmelőzeteseket, amelyek a DVD VOB formátumban van. Képes avi formátumú videofájlok lejátszására is. Az éppen játszott filmből képet is lop nekünk, amit az általában megadott könyvtárban fog elmenteni. A képe szép, bár ez nagymértékben múlik videokártyánkon is. A DVD-film képét képes zoom módokban növelni-csökkenteni. Ügynevezett Pan-Scanre is van lehetőség. Ez azt jelenti, hogy a szélesvásznú mozikat 4:3-as formátumban teljes képernyőre képes megjeleníteni. Ha videokártyánk rendelkezik bármilyen hardveres DVD-lejátszási elősegítő technológiával, itt bevethetjük. Ilyen a Hardware Motion Compensation, aminek használatával élesebb mozgóképeket kapunk. Ezt az új Nvidia Geforce 256 chipsetes kártyáknál is bekapcsolhatjuk, valamint a korábbi ATI Rage vagy S3 Savage kártyák esetében is. Mint mostanában annyit multimédiás lejátszónál divat, a PowerDVD is többféle külsőt ölthet magára ízlésüktől függően. Kipróbálható verziója letölthető a <http://www.cyberlink.com> címről.

Dusa Gábor

gabord@comptech.hu

PONTVADÁSZ

PONTVADÁSZ NÉVEN
KÖZÖS JÁTÉKOT
INDÍTOTTUNK,
MELYNEK SORÁN
A COMPUTER
TECHNIKÁBAN,
A COMPUTER
TECHNIKA
WEBOLDALÁN
A TV2
HÁLÓVILÁGBAN ÉS
ON-LINE KIADÁSÁBAN,
VALAMINT
AZ INDEXEN FELTETT
KÜLÖNBÖZŐ
NEHÉZSÉGŰ,
INTERNETTEL,
INFORMATIKÁVAL
KAPCSOLATOS
KÉRDÉSEKRE
VÁLASZOLHATNAK AZ
OLVASÓK, NÉZŐK.
A VÁLASZOKÉRT
PONTOKAT KAPNAK.

HERTA FELAJÁNLÁSA

10 db 5000 Ft vásárlási
utalvány (150 pont)
3 db 20 000 Ft vásárlási
utalvány (300 pont)

INDEX.HU RT.

30 db Zsargon-gyűjtemény
(150 pont)

NÓGRÁDI PC SULI (GYŐR):

170 órás OKJ-s középfokú
PC tanfolyam (250 pont)
72 órás HW-Windows-Word-
Excel-Internet tanfolyam (200
pont), 36 órás HW-Windows-
Word alaptanfolyam (170 pont)
PC Suli c. könyv (értéke 2550
Ft/db) (100 pont)

COMPAQ COMPUTER MAGYARORSZÁG FELAJÁNLÁSA

50 db Compaq baseballsapka
(70 pont), 50 db Compaq jazz-
CD (nyárköszöntő Gőz-féle
koncertünk CD-je) (100 pont)
25 db Compaq póló (100 pont)

A Pontvadász sorban a játékosok a pontokat nyereseményekre válthatják be a hamarosan induló on-line áruházban (minden weboldaltól fél lehet majd jutni az áruházhoz.) Ha valaki bevéltotta pontjait, a játékból nem esik ki, újra gyűjthet a következő ajándéokra. A Pontvadász első fordulójának végén (június 30.) külföldi utakat sorsolunk ki valamennyi pontvadász között, akik elérték a 100 pontot. Anak a pontvadásznak a neve, aki a 100 pontot több alkalommal is elérte, annyival többször szerepel az adott sorsoláson. (Azaz, ha valakinek 410 pontja van, az első forduló végén 4-szer szerepel a neve a „kalapban” – ha a második forduló végéig – december 31. – még összegyűjtött 517 pontot, akkor a második

sorsoláson 9-szer.) Az ajándékok folyamatosan bővülnek, de egy-egy fajtából csak korlátozott számú mennyiség áll rendelkezésre. Az adott ajándékok több jelentkező közül az viszi majd el, akinek legelőször pontszáma van és először küldte el az on-line áruházon keresztül igényét.

A kérdéseket a CONTROLLTraining Továbbképző Központ (Budapest, www.control.hu) állítja össze.

A Tv2 Hálóvilág műsorában heti 1 kérdést teszünk fel, a helyes választért 7 pont jár. A műsor weboldalán naponta egy új kérdés látható, amelyekért 1-1 pontot kapnak a jól válaszolók. Az Index oldalán szintén naponta változnak a kérdések, amelyekkel 2-2 pontot szerez-

het a Pontvadász-játékos. A Computer Technikában heti egy kérdést teszünk fel a pontvadászoknak, amelyért 7 pont jár. Ha valaki a nyomtatott újságban Pontvadász néven található füleskét kivágja és beküldi a szerkesztőség címére (Computer Technika szerkesztőség, 1141 Budapest, Komócsy u. 5-7.), annak 2 bónusz pont jár. A Computer Technika weboldalán is naponta változnak a kérdések, a helyes választért 1-1 pontot kapnak a pontvadászok. Egy kérdést a weboldalon csak az adott napon lehet látni, olvasni, hallani, s még aznap megválaszolni. Az adásban és az újságban feltett kérdésekre a választ a megjelenéstől számított egy héten belül meg kell megválaszolni.

MICROSOFT MAGYARORSZÁG FELAJÁNLÁSAI

Pontértékeik egyenként
200 pont
1 db Microsoft Encharta
Africana, 1 db Microsoft
Encharta Encyclopaedia 2000,
1 db Microsoft Baseball 2000,
1 db Microsoft NBA Inside
Drive, 1 db Microsoft Football
2000

KRONOS SZÁMÍTÁSTECHNIKA, BUDAPEST FELAJÁNLÁSAI

10 db Kronos adatbank + tone
tárcsázó kalkulátor (100 pont)
10 db History through Art
művészettörténeti CD-ROM
(180 pont)
2 db GE 9297 rádió és telefon
+ ébresztőóra (250 pont)

ERICSSON MAGYARORSZÁG KFT. FELAJÁNLÁSAI

1 db R320s WAP tele-
fon 1000 pont, 5 db
Headset beépített FM
rádióval (200 pont),
10 db Ericsson MYH
övtáska (100 pont)

INFO 2000

HA MÉG TÖBB INFORMÁCIÓRA
VAN SZÜKSÉGE...

INFO 2000

Nemzetközi Informatikai és
Kommunikációtechnikai
Szakkiállítás

Budapesti Vásárközpont

Nyitva tartás:

- naponta 10-18 óráig
- szombaton 10-16 óráig

www.info2000.hu

MÁJUS 9-13.

A TAVASZ INFORMATIKAI SZAKKIÁLLÍTÁSA

Árvízi SEGÍTSÉG

► (Munkatársunktól) A Vodafone és a Motorola ingyenesen használható mobiltelefonokat adott át a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztériumnak és a Honvédelmi Minisztériumnak. Az adománnyal a vállalatok a tisztai árvízvédelmi munkálatokat kívánják támogatni. A Motorola ugyanakkor április 16-tól Szegeden és Szentesen is a Motorola TETRA kommunikációs rendszerével segíti a tisztai árvízvédelmet. A cég – a programban együttműködik az Antenna Hungariával, a rendőrséggel és a honvédséggel – fél nap alatt építette ki a TETRA rendszer működéséhez szükséges infrastruktúrát. A két bázisállomás a budapesti kísérleti használatot követően valóságos, gyakorlati körülmények között biztosítja az ellátást Szentes és Szeged több védelmi szakaszán, elsősorban azokon a legveszélyeztetettebb (gát-, gátmenti) területeken, ahol a hagyományos telekommunikációs ellátás egyáltalán nem vagy nem megfelelő kapacitásban biztosított, így a védekezési munkálatok koordinálása, a veszélyhelyzeti figyelés csak körülményesen és lassan valósítható meg.

KEZDŐDIK a Tőzsdecápa

► (Munkatársunktól) A korábbi akciók sikerén felbuzdulva a Népszabadság ismét közreműködik egy on-line tőzsdejáték lebonyolításában. A Tőzsdecápa néven induló játéka a regisztráció május 3-án kezdődik. Az oldal neve: www.tozsdecapa.hu. A vetélkedő célja az internet és a tőkepiaci befektetések népszerűsítése. A játék időtartama egy hónap, (2000. május 3-tól 2000. május 31-ig), ugyanakkor heti győztest is avatnak. A kiemelkedő díjazású játékbán minden magyar állampolgár – kizárólag magán-személy – ingyenesen részt vehet, a regisztráció a szabályok elfogadását is jelenti.

GALAXIS a Néprajziban

► (Munkatársunktól) Ötödik alkalommal rendezték az Internet.galaxis rendezvénysorozatát április 20. és 25. között a Néprajzi Múzeumban. Az idei rendezvényen a helyzeti tartalom kérdéseit állították a középpontba a szervezők.

Rekorderedmény A COMPAQNAÁL

► (Munkatársunktól) Rekorderméretű, kilencmilliárd forintos nyereséggel zárta első negyedévé a Compaq Magyarország Kft. – hangzott el a vállalat múlt heti sajtótájékoztatóján. A cégnek sikerült minden üzleti szegmensben előrelépni, és megtartotta vezető szerepét a személyi számítógépek terén. Az előjelzések szerint a notebookok piacán is sikerült a javuló tendenciát tartani. A sajtótájékoztatón azt is elmondták: az IDC piacutató cég szerint a Compaq Computer a Linux szerverek világpiacán a legnagyobb szállító, a leszállított egységek alapján 25 százalékos piaci részesedéssel valamennyi más szállítót megelőzte.

Kukac

MOBILDIVAT

Rengeteget fejlődött a mobiltelefonia az utóbbi években; az egyik szolgáltató nemrégönként százötven egymilliomodik előfizetőjét, s állítólag nem kiázt, hogy hazánkban hamarosan ötmillió darab mobil fog működni. Persze a civil ember a készülékeken tudja legjobban lemérni a fejlődést, hiszen a frekvenciákhoz meg a lefedettség mutatókhoz nem nagyon ért.

A fejlődés olyan gyors volt, hogy még jól emlékszünk a hőskorra is; vagyis arra a hordozható készülékre, amely éppen csak hogy hordozható volt, a kezünkben cipeltük, mint egy faszenes vasalót. A jókora reitalkönyvi készülék valóban státuszszimbólum volt, az előfizetőket mindenki felismerte, hiszen a masinákat el sem lehetett dugni. Meg aztán a tulajdonos nem is akarta.

Ezt már az autóbó is be lehetett építeni, bár a kiegészítő berendezés elfoglalta a kocsis egész csomagtartóját.

Aztán megjelent a maroktelefon. Kezdetben elég nagy marok kellett hozzá, de ezt akár már zsebre is lehetett vágni. Persze nem zsebre vágtuk, hanem az övünkre akasztottuk, mert azért a státuszszimbólum jelleg egy kicsit még megmaradt.

De a készülékek egyre kisebbek lettek, már a zakó felső zsebébe is befértek, pláne azok a kihajtható beszélőkések. A forradalom azonban akkor következett be, amikor a topmenedzserek és a jól menő kéafések után a fiatalok is hozzáférhettek a mobilhoz. Addigra a készülékek leggyorsabbidek, viszont a teljesítményük megszokozórodott, és egyes típusaik hihetetlenül olcsók lettek.

A fiatalok körében a mobiltelefon divatcikk lett, a nagy világcégek valaha álmolni sem mertek arról, hogy az ezredfordulóra a cserélhető, színes előlappokból fogják a legnagyobb forgalmat csinálni. Napjainkban ha egy tinédzser szexuális csalódás ér, nem gyufát iszik, hanem kicseréli a mobiltelefonjának előlappját neonszárnyra, és kész. A korszerű fiatal más-más előlapot használ a díszben, az érettségis és a válogatóerének tárgyalásán is.

De ez még semmi! A fiaimtól megtudtam, hogy manapság mi az igazi király! Az egyik osztálytársuk, a Kalmanovits Peti a múltkorai bulin egy olyan régi, öreg, fogyatós táskamobilban jelent meg; valószínűleg megtalálta az apja régen levettét masináját. Aznap a buliban a Kalmanovits Peti volt a sztár. Hiába, egy old timernek mindig sikere van!

Trunkó Bemabás

A SYNERGONNÁL

► (Munkatársunktól) Az e-business megvalósulásának hazai esélyeiről tartotta múlt héten nyitó előadását Katona Kálmán miniszter a Synergion kétnapos konferenciáján. Az „eGazdaság: új üzleti modell Magyarországon” című rendezvény az idén az e-business témakörrel foglalkozott. A konferencia főként az Európai Unió egyik kiemelt stratégiai kezdeményezése, az eEurope köré épült; ennek hazai megfelelőjéről, az eHungary esélyeiről, és a gazdasági szereplők e-business lehetőségeiről szólt.

Franciák A BNV-N

► (Munkatársunktól) A Budapesti Vásárközpontban a múlt héten rendezték meg az EXPO FRANCE 2000 szakkiallítást, amelyen több, telekommunikációval foglalkozó francia vállalat is részt vett. A kiállításon több mint 130 nagyvállalat, ipari és kereskedelmi kamara mutatta be beruházási, fogyasztási termékét és szolgáltatásait a magyar érdeklődőknek.

LSK
HUNGÁRIA

1203 Bp., Török Flórián u. 70.
Tel.: 283 0737, Fax: 286 1687
INTERNET: WWW.LSK.HU

AMERIKAI SZÁMÍTÓGÉP ÉS VIDEOVETÍTŐK 650–2000 ANSI LIMEN FÉNYERŐVEL, 2,2–6 KG TÖMMEGEL, SVGA – SXGA FELBONTASSAL, 2 EV GARANCIÁVAL ÉS EGY EV BIZTOSÍTASSAL!!! HOLLAND VETÍTŐVÁZNAK 8-FELE FELÜLETTEL, ROLLOS, HATÁROZ, ÁLLVANYOS STB... SZERKEZTETEL.

BEÉRELTETŐ

Összeállította:
Geese Mariann
mgeese@comptech.hu

A világpiac vezetőjétől: a legbiztonságosabb notebook befektetés.

TEGYE BIZTONSÁGOSÁ BEFEKTETÉSÉT AZ ÚJ TECRA SOROZATUNKKAL!

Olyan befektetést keres, amely még nagyobb biztonságosabb választás az új Tecra 8100-as sorozat. Új platformja biztosítja időtállóságát. A design megfelel a hatékony TCO-kezelés követelményeinek, az új sorozatnál csökken a kiértékelési idő, a szervizelési költség, és mun-

kája is egyszerűbbé válik. Minden konfiguráció kompatibilis az összes Tecra 8100-as modellel. A sorozat a legújabb technológiával rendelkezik úgy, mint a leggyorsabb Mobile Intel® Pentium® III processzorral. Skálázható, hogy megfeleljen a különböző vállalati igényeknek, beleértve egy új dokkoló rendszert. Az új, vékony,

világos, ezüstös külső biztosítja, hogy olyan jól nézzen ki, mint amilyen jól működik. Gondolkodjon el a Tecra 8100-as sorozatról, hamarosan meglátja, hogyan öltönek testet a gondolatok.

További információkat az alábbi címeken kaphat:

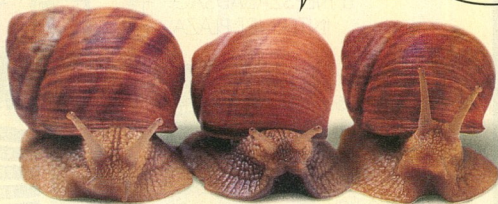
In Touch with Tomorrow
TOSHIBA

Distributőr az országon belül:
TECHNORADE INFORMATIKAI RT.
1154 Budapest, Sorvénys u. 202.
Telefon: 410-5290 • Fax: 410-6491
<http://www.technorade.hu> • e-mail: info@technorade.hu

Jaj,
nem bírom
ezt a stresszt!

Grrrr!
Kifutunk
a határidőből!

Á-Á-Á-Á!
Máris túléltük
a költségvetést!

Ha a munkát szintidőre kell teljesítenie, nézze meg, kit állít rajtvonalhoz!

- hatékony megoldások a vállalati gazdálkodásban BRIT-TECH know-how segítségével
- kiegyensúlyozott projekt menedzsment a világ vezető szoftverével
- képzés, tanácsadás, szoftvertelepítés

BRIT-TECH

Megeleji a kockázatot

TÉR

FAMILY FROST élelmiszer
TOYOTA járművek

FÖLDSZINT

FREE játékok **FREE** programok
FREE multimédia

1. SZINT

WESTEL 900 mobilhívóközlés

2. SZINT

INTERNET ABC élelmiszer házhoz szállítás,
FAKTUM hények buljja, **TV SHOP**
áruház és csomagküldő szolgálat,
ÖLTÖNYHÁZ ruházat, **MERLAND** expressz
fuvarozás, **ECSERI** virtuális piac

3. SZINT

SUZUKI Óbuda, **PEUGEOT** Kovács,
TOYOTA Sakura

4. SZINT

NECKERMANN utazási iroda,
TRAVELNET utazási iroda,
MERCATOR TRAVEL utazási iroda

5. SZINT

E-BOLT számítástechnika, **COMPAGNON**
számítástechnika, **VISCAPÉ** számítástechnika,
ARECONET itdoszár,
CD MULTIMÉDIA oktató- és ismeretterjesztő
programok, **COM-WARE KFT.** szakkönyv,
CD-ROM

6. SZINT

DIEGO Padlóburkoló-rendszer,
PHOTO PORST foto, audio, video,
MÉDIANET Könyv, **CD FOLIO CD POSTA** CD,
video, **CORVINA.HU** könyvesház,
INteRNeTto Kávézó

7. SZINT

KIM-SOFT szoftverek, **DEBRECZENY**
GYÖRGY szakkönyvek, **TRAVELBOX**
HUNGARIA szoftver, **PANEM KIADÓ** könyv
és CD-ROM, **BABEL** Idegen nyelvű könyvek,
PROFI-MÉDIA játékbolt,
MULTISTAND nagyáruház,
SIKOS Esztétikai plasztikai sebészeti

8. SZINT

CONCORDE DIRECT On-line tőzsde,
TŐZSDEFORUM Tőzsdei társalgó, **OTP**
BANK.RT. bankfiók, **ADÓSSÁG BÖRZE ÉS**
ORSZÁGOS VÁSÁRNYELV BÖRZE adatbázis,
EXEREM internetszolgáltatás, **SENTJAKAB**
PARKFALU ÉRTEKESÍTŐ IRODA
lakopark-értékesítés

VIRTUÁLIS ÁRUHÁZ AZ INTERNETEN

Az első igazi virtuális áruház,
Magyarország internetes
bevásárló-szórakoztató centruma
a **NÉPSZABADSÁG**
INTERNET PLAZA

Az egyedi,
háromdimenziós
technikával
működő, virtuális
nagyáruházban
a vásárló úgy
közlekedhet,
mint
egy valóságos
plazában.

Kedvére sétálhat
csevegget,
felfedezheti a
háromdimenziós
világ csodáit.

Ha gyorsan akar vásárolni, válassza az áruház HTML-változatát!

A Viscapé plug-in és a Népszabadság Internet Plaza offline demója
megtalálható a **PC WORLD** magazin CD mellékletén.

